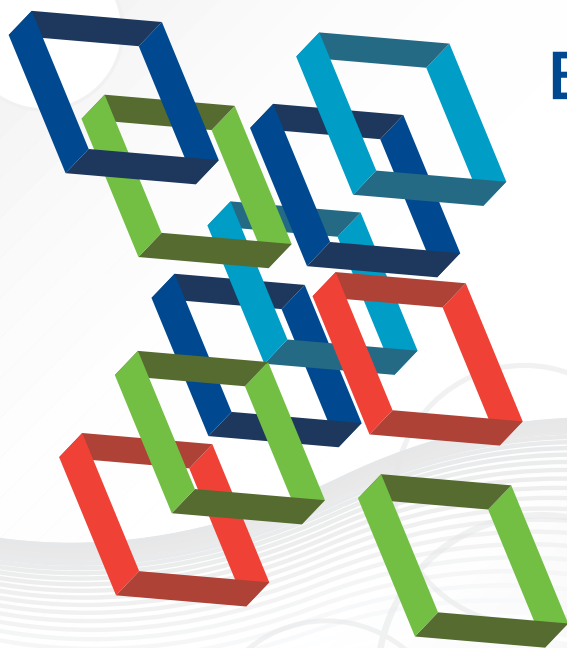

ROMACT

www.coe-romact.org

ВКЛЮЧВАНЕ НА РОМИТЕ НА МЕСТНО РАВНИЩЕ

ПОДХОДЪТ
ROMACT

Co-funded
by the European Union

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Co-funded and implemented
by the Council of Europe

Програма РОМАКТ

Необходимостта от действия на местно ниво: едно Европейско предизвикателство

Маргинализацията и бедността на значителен дял от ромите са видими в цяла Европа. Необходимо е да се предприемат конкретни и адекватни действия за справяне със социалните и икономическите проблеми, пред които са изправени ромите и това не може да бъде постигнато без **силна политическа воля**, ангажираност и **ресурси** от страна на държавните органи, както и без активното участие на самите роми.

Голяма част от местните власти са изправени пред редица **ограничения и недостиг** по отношение на **адекватни човешки и финансови ресурси**. Пред тях стоят и различни **политически обстоятелства и структурни бариери**, които пречат на ефективното прилагане на политиките на местно ниво.

Освен това, липсата на необходимия експертен опит и на ресурси за разработване на интегрирани мерки за справяне с многостранните проблеми на маргинализираните общности, както и липсата на взаимно доверие между местните ромски общности и местните администрации са сериозни пречки, които възпрепятстват напредъка в областта на социалното включване на ромите.

Наръчникът с инструменти по програма РОМАКТ е достъпен на официалната страница на РОМАКТ. Той е предназначен за кметове, местни администрации и активни граждани, които искат да подобрят условията на живот на общности в неравностойно положение, включително на ромската.

От 2013г. насам **Съветът на Европа и Европейската Комисия** изпълняват съвместно програма РОМАКТ – „Изграждане на политическа воля и разбиране за приобщаването на ромите на местно и регионално ниво“. Програмата е **основана на съществуващите европейски и национални политически рамки за приобщаване на ромите**. Това показва, че мерките на местно и регионално ниво са решаващи за постигане на положителни промени в ромските общности в ключови области като образование, жилищни условия, заетост и здравеопазване.

Целта на Програма РОМАКТ е **да изгради капацитета на местните власти да разработват и изпълняват планове и проекти за включване на ромите**, които са базирани на реални и конкретни нужди и приоритети на местните маргинализирани ромски общности.

Предвид факта, че промяната на политики и изграждането на капацитет са дългосрочни процеси, РОМАКТ предоставя **експертиза** на местните заинтересовани страни, като използва интегриран подход и се стреми към **местни решения от местните хора за местните нужди**. Програмата, също така, се основава на **предишни постижения и поуки**, извлечени от националния и европейския опит.

От 2013 г. до 2017 г. Програмата се изпълнява в следните 6 държави: България, Чехия, Унгария, Италия, Румъния, Словакия. От 2018 г. РОМАКТ се фокусира само върху България и Румъния.

Методология в 4 основни стъпки:

Програма ROMACT помага на местните власти **да подобрят живота на всички граждани**, включително на ромите, чрез съвместни проучвания в общностите и оценка на нуждите, планиране на дейности заедно с всички заинтересовани страни и превръщането на плановете в конкретни мерки.

Методологията ROMACT се състои от **4 стъпки**, които се изпълняват за период от 18 до 22 месеца във всяка община:

- 1) Повишаване на осведомеността и **изграждане на ангажираността** на местните власти към приобщаването на ромите;
- 2) **Постигане на съгласие какво трябва да се направи** за подобряване на условията на живот на ромската общност (съгласие по отношение на реалните нужди и необходимите планове);
- 3) Превръщане на местните плановете за развитие в **конкретни мерки и проекти**;
- 4) **Финансиране, изпълнение и мониторинг** на мерки и проекти.

Как функционира Програма ROMACT?

Важен елемент от методологията на ROMACT е **Местната Активна Група (МАГ)**, неформална група от представители на местната общност, която се създава в началото на процеса и която се очаква да стане партньор на общината и да улеснява участието на гражданите от ромски произход в процеса на местно развитие.

Друг важен елемент от процеса ROMACT е представен от **Общинската съвместна работна група**, която включва представители на заинтересованите общински служби и местни институции (училища, здравни, културни и религиозни институции и др.), местни НПО, представители на общността/граждани (МАГ) и **координатор** от страна на общинската администрация (лице, определено от кмета да отговаря за процеса).

Работата на тези две групи е взаимно свързана и предоставя необходимия принос за оценка, разработване и прилагане на мерки, които имат за цел да подобрят условията на живот и статуса на маргинализираните общности, включително на ромските.

На оперативното ниво Програма ROMACT работи чрез **екип от координатори, общностни фасилитатори и експерти** във всяка община, които насочват процесите към постигане на конкретни резултати чрез изпълнение на краткосрочни, средносрочни и дългосрочни дейности и планове. **Фасилитаторите мобилизират групите от граждани/МАГ**, подпомагат овластяването на гражданите да участват в процеса на местно развитие и осъществяват връзки с работата на ниво местна администрация. Въз основа на идентифицираните нужди **експертите** се избират и назначават периодично да **предоставят обучения и коучинг** на представителите на местната администрация и други заинтересовани страни, като ги **подкрепят в стратегическото планиране**, идентифицирането на източници на финансиране (ЕС, национални и т.н.) и **разработването на проекти** въз основа на включените мерки в **Съвместните планове за действие/Стратегии за местно развитие**, като се стремят те да отговарят на нуждите на местните общности.

Дейностите за изграждане на капацитет се предоставят от експертите на ROMACT **въз основа на нуждите** и исканията, изразени на местно ниво. Техните целеви групи са местните граждани, избраните длъжностни лица, общинските служители от различни отдели и служители на различни местни заинтересовани институции, здравни заведения, училища, местни представителства на регионални и национални институции, НПО и др.

Експертите и фасилитаторите на ROMACT работят пряко в прилагането на различни политики и разпоредби, като сътрудничат директно със служители на местната администрация. Това дава възможността Програмата да предоставя и **“доказателства от място”** по редица **проблеми, срещани на местно ниво**. Въз основа на повтарящи се проблеми в областта на социалното включване, Програмата е определила експерти, които да работят в разработването на насоки и доклади относно бариерите, срещани при **прилагането на определени правила и разпоредби в практиката**, както и относно съществуващите проблеми, свързани с изплащането и използването на Евروفондовете.

Внасяне на промяна

Подходът ROMACT работи ефективно и постига **конкретни резултати** в общините, в които има **политическа воля и ангажираност** от страна на местните власти за осъществяване на процеса с активното участие на всички заинтересовани страни, чрез включване на роми и други хора от маргинализирани общности, съгласно описаните стъпки в методологията на Програмата.

Инвестициите имат по-добри шансове да бъдат устойчиви, когато бенефициентите са включени и имат чувство за собственост върху тях. Маргинализацията е многостранна и подобряването на условията на живот на маргинализираните общности представлява силна основа за разработване на конкретни мерки за социално включване на децата и младежите. Работата с лишени от правосъдия общности би могла да бъде сериозно предизвикателство, особено когато са налице обща липса на култура за гражданско участие в местното управление.

Положителната **промяна**, обаче, е **възможна** ако усилията във всички сектори са обединени дългосрочно, а интервенциите на местно ниво са **адаптирани към реалните нужди на хората**.

Екип и управление на ROMACT

Централният екип на ROMACT е базиран в Съвета на Европа, в Страсбург и отговаря за цялостното управление на Програмата.

Във всяка държава ROMACT се изпълнява от национален екип, съставен от: национални програмни директори, национални координатори на фасилитаторите, координатори на експертите, фасилитатори и експерти.

Избрани са поддържащи организации за подсигуряване на логистичните нужди при изпълнението на процеса на местно ниво от Националните подкрепящи екипи на ROMACT.

Този документ е изготвен с финансовата помощ на Европейския Съюз. Мненията, изразени в него, по никакъв начин не могат да се приемат като отразяващи официалното становище на Европейския Съюз.